

Vintergäcken med Rolfs Flyg o Buss i österled

Östersjön runt 23–31 maj 2017

Innehåll:

1. Mölnlycke-Tallinn
2. Tallinn-Riga
3. Riga-Vilnius
4. Vilnius
5. Vilnius-Mikolaiki
6. Mikolaiki-Gdansk
7. Gdansk
8. Sammanfattning

1. 23-24 maj, Mölnlycke -Tallinn

Skogen har genom århundradena betytt mycket för esterna, eftersom man trodde att själen efter döden hamnade i skogen. För längesedan, när man behövde ett efternamn, gick man till skogen och valde namn efter det man först fick syn på, t.ex. björn, hare, sten, gran...

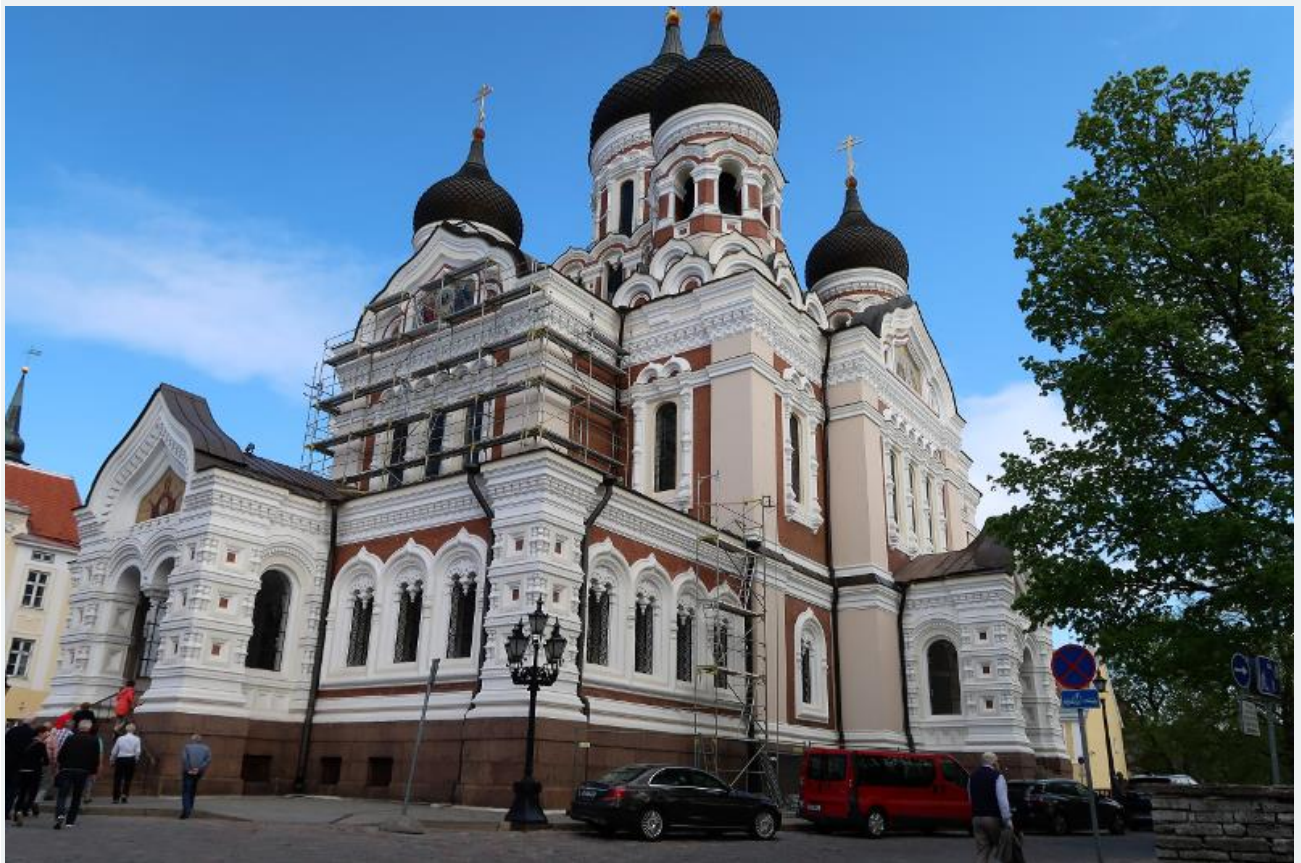

Gunilla Persson och Ingela Hartman:

Efter en helt underbar tur genom Stockholms lummiga skärgård, anlände vi på morgonen till ett soligt och vårligt Tallinn.

Vi möts av lokalguiden Britta, som tillsammans med vår chaufför Peter guidar oss runt i staden. Brita berättar en del om Estlands intressanta och brokiga historia och visar oss bl.a. en kyrkogård belägen i en skog. Skogen har genom århundradena betytt mycket för esterna, eftersom man trodde att själen efter döden hamnade i skogen. För längesedan, när man behövde ett efternamn, gick man till skogen och valde namn efter det man först fick syn på, t.ex. björn, hare, sten, gran...

En annan intressant upplevelse var sångarenan, där vi förstår hur mycket körmusik betytt och betyder för esterna, när de kämpat för sin frihet. Vart femte år samlas körer från hela världen och deltar i körfestivalen.

Bussresan avslutas vid Domberget med den pampiga ryska katedralen Alexander Nevski.

Därefter promenerar vi på en gata kallad Långa Benet, belagd med 300 år gamla kullerstenar, ner till Rådhusplatsen och den gamla Hansastaden.

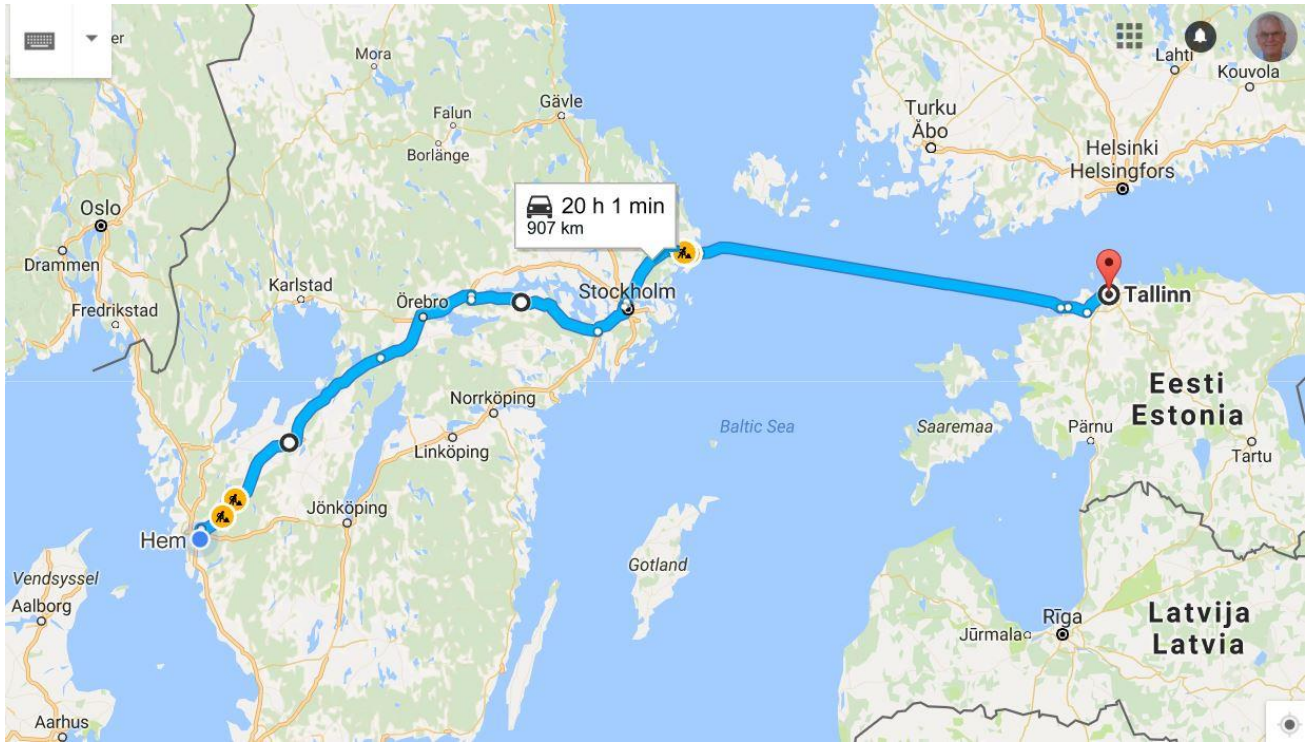
Gunilla och Ingela

Bengt:

PS

En annan underlighet som Brita berättade om var att när kvinnorna ville ha barn gick de ut i skogen och satte sig på en sten. Detta skulle välsigna dem. Och tydligen fungerar det också dåligt, då Estland lider av att för få barn föds.

DS

2. 25 maj, Tallinn-Riga

Dagens resa från Tallinn till Riga var en bekväm resa. Rundvandring i Riga med guidning gav en hel del tankar om vilken väg utvecklingen tar. Trots guidens försäkran: "Vi har aldrig haft det bättre än nu".

Svartbrödernas lokus från Hansatiden, återuppbyggt så sent som 1999.

Bengt G Bengtsson:

08.30 rullade bussen ut ur Tallinn mot Riga. I strålände solsken och mestadels i gles trafik på bra vägar. Vårgröna skogar och gröna fält med gula blommor. Expertisen botaniserade medan vi for förbi i god fart.

Första anhalt (fikastopp) var sommarstaden Pärnu, en riktig sommarpärla med milsvid sandstrand.

Vidare mot gränsen till Lettland där vi fick ännu en bensträckare på SuPer.

I Lettland kanske fälten såg mer brukade ut och sträckan efter kusten påminde om Hallandkusten.

Strax utanför Riga lunchade vi på en "bamse"-anläggning byggd på 80-talet. Ett stockvirkeshus i rustik stil med källarvalv och inredning som skulle föra tankarna till medeltiden. Alla var mycket nöjda med maten.

Vid tre-tiden träffade vi guiden Ira för en timmas vandring i gamla stan och två timmar med buss. På vandringen fick vi bl.a. se:

Krigsmuséet, byggt av Sovjet efter kriget.

Svarta Katten, en roande historia om hur småsaker kan uppröra känslor.

Svenskporten med sina anekdoter

Tre "glada" hus, De tre bröderna. Det äldsta, ett bageri från 1400-talet.

Samt två från 1600 och 1800-talen.

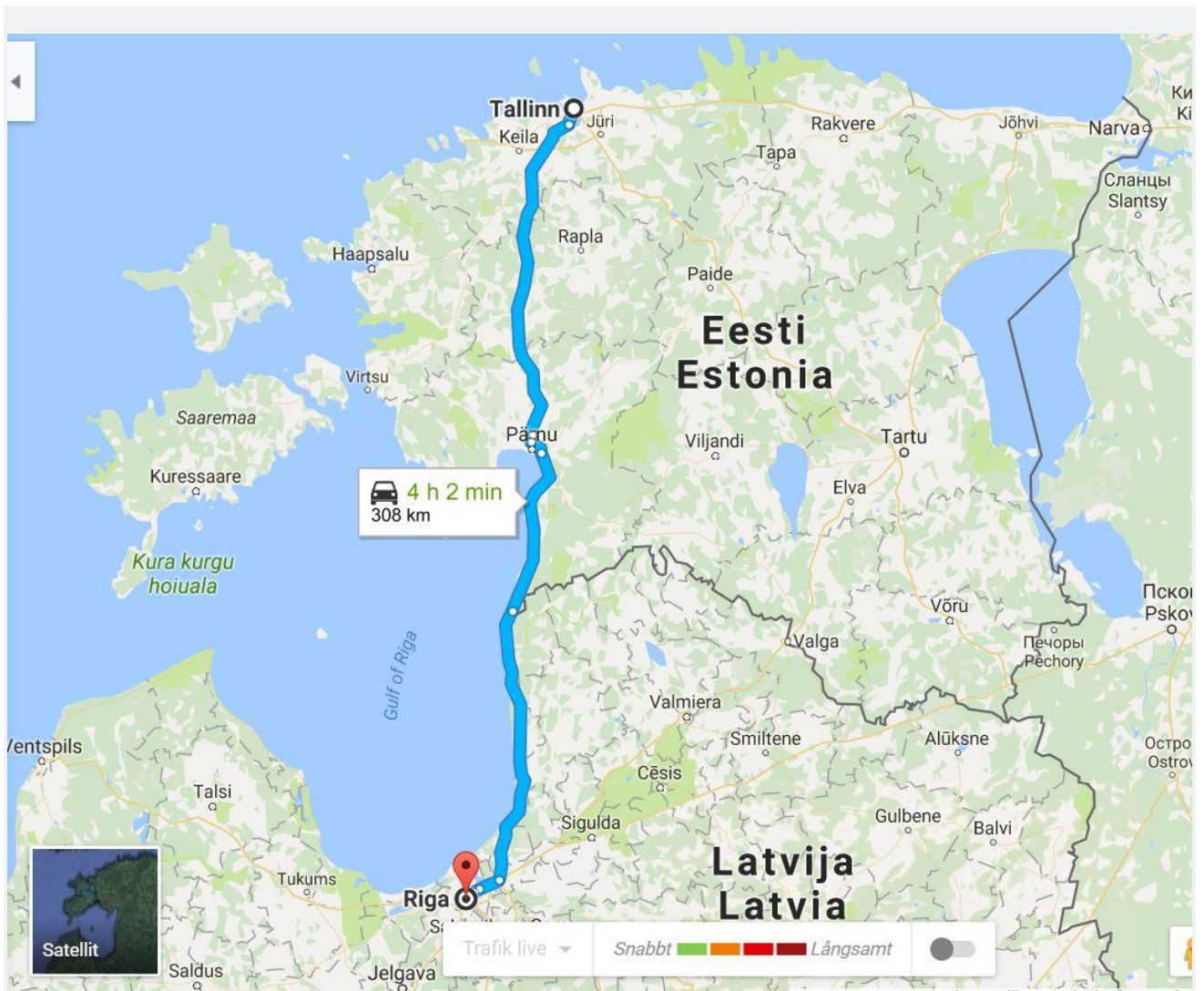
Med inlevelse berättade Ira om demonstrationerna i augusti -89, då fasaden i bakgrunden skottskadades.

Ännu mer bekymmersamt blev det då Ira under bussturen berättade om befolkningsutvecklingen, om situationen i parlamentet och om ryssarnas firande av fredssdagen. Detta gav i sanning inte någon glättad bild av verkligheten.

Vid 18.30 var vi framme vid hotellet för en stund i horisontalläge och middag. En strålande dag, med många tankar.

Bengt G Bengtsson

3. 26 maj, Riga-Vilnius

Ännu en fin sommardag med resa genom senapsgula fält och efterhand mer intensivt åkerbruk. Men också större industribyggnader vid städerna. Samt besök på Korskullen, en säregen vallfärdsort för litauerna.

Resa genom gula fält

Leif Allvin:

Riga

Mycket modernt hotell, Tallink Hotell, i centrala Riga. Det är så modernt och datastyrt att man pekar på en I-PAD för att bestämma typ av juice. En promenad på morgonen runt kvarteret visar att baksidorna ännu inte är renoverade. En blandad stad med moderna hus och rivningsobjekt. Intrycket är att Riga är under uppbyggnad till en modern stad. Spårvagnar och trådbussar är kommunala transportmedel.

Buss kl. 9.00 mot Vilnius.

Floden Daugava flyter genom staden och kallas "den gamla bärnstensvägen" och flera moderna broar sträcker sig över floden. Som i alla moderna städer är det långa bilköer med arbetsvilliga. På bussen hade vår förträffliga guide Malle, en CD med historierepetition från krigsslutet 1945 med radioreferat och tidsanpassad amerikansk musik, som vi äldre kände igen. Dock inte chauffören Peter, som gillar hårdrock. Han är yngre. "Moonlight serenade" i och vackra gula rapsfält. Kan det bli bättre?

Nu är skivan från 1945 slut. Åter till den hårda verkligheten efter krigsslutet. Guiden berättar om den ruskiga deportationen av letter och polacker till straffläger i Sibirien. Ryssar tar deras platser i Lettland. 100 miljonerpersoner har dödats under Stalintiden.

Infart i Litauen.

Guiden berättar om kommunismens kontroll av invånarna före frigörelsen 1989. Detta har nu övergått till en cynisk inställning till kommunismens förtryck, genom en hård drift med besk humor, kanske för en mental överlevnad.

Ett exempel på detta visade guiden genom att dra en liknelse:

---" Vad är det för likhet mellan Edens Lustgård och ett kommunistland som tex DDR?" Det visste vi inte

---"Jo Adam och Eva hade inga kläder. De fick dela på ett äpple och de trodde att de var i paradiset" Ridå.

Guiden berättade om sin barndom i Tallin och jag blev tårögd då hon berättade följande från ockupationstiden:

" Jag gick som liten flicka med mamma ned till hamnen och såg den vita båten som avgick till Helsingfors.

Jag frågade då mamma om vi kunde åka med den båten någon gång. Hon svarade att det är omöjligt. Vi kommer aldrig härifrån."

Men 1989 så öppnade Jeltsin gränserna och Lettland blev fritt. Det måste varit fantastiskt.

Jag frågade vår lokalguide i Tallin om de var oroliga för att Putin skulle invadera landet Estland med flera.

Hon svarade:" Ja det är vi och vi är glada för att vi är med i NATO "

Besök på Korskullen

Korskullen är ett är ett pilgrimsmål från gamla tider. Nu vandrade vi inte utan åkte buss. Man skulle köpa ett träkors och placera på kullen och tänka på sina anhöriga. Tyvärr så var det lite väl många kors slängda i högar, så skönhetsintrycket var väl inte så iögonfallande. Tyvärr förefaller försäljning av träkors vara business, annars hade man väl vinnlagt sig om att göra detta mera smakfullt. Se bild. Det liknar Golgata. Påven var här 1993 och predikade fr 300.000 personer.

Lunch i Siauliai

Mycket god (Zeppelinare) nationalrätt "potatisbullar med köttfärs". Billigt. Detta var Litauens fjärde stad. Vacker gågata.

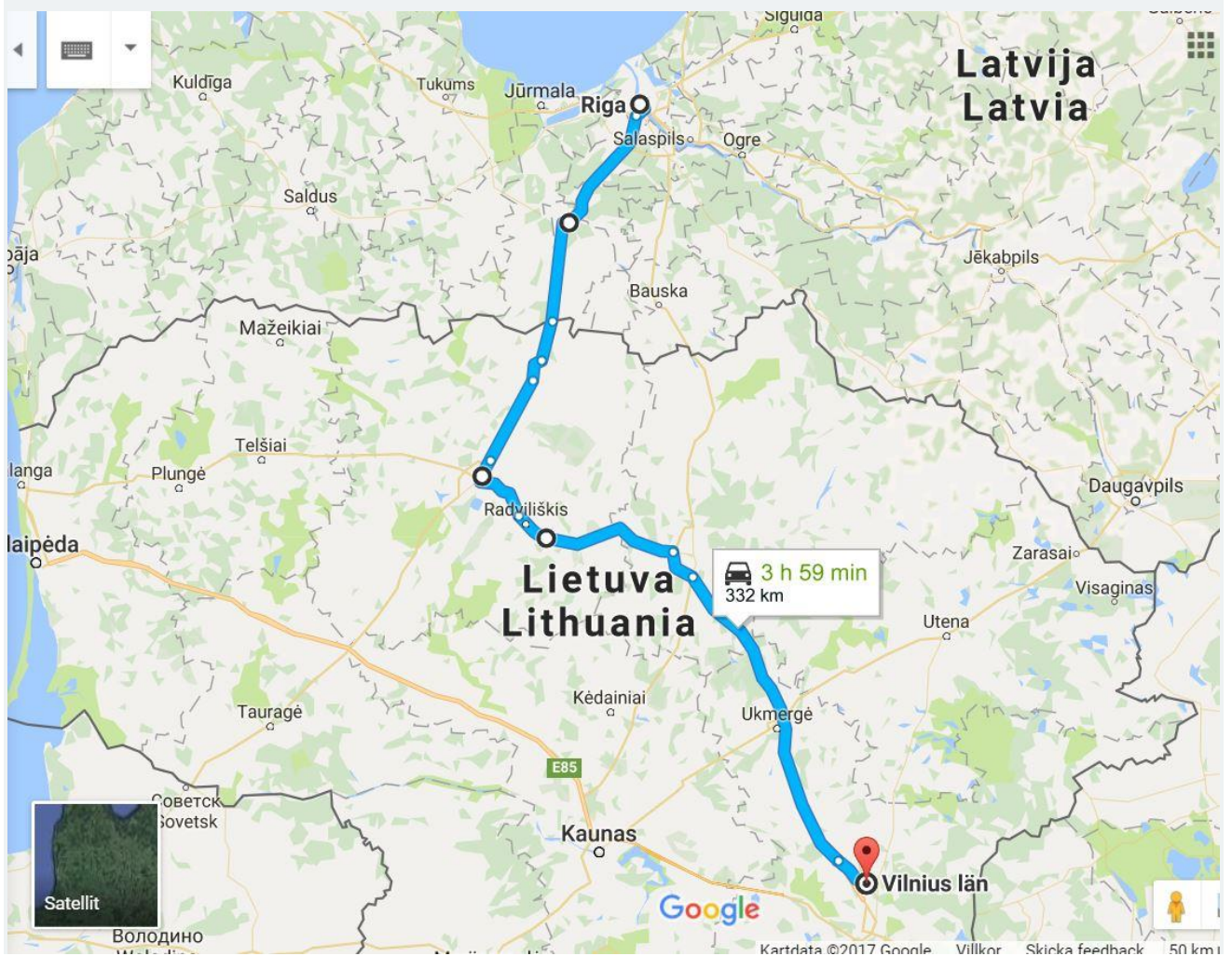
Passerar Panevėys, Litauens femte största stad.

Bussresan går genom ett bördigt jordbruksland. Bolag har köpt upp mark och skog och driver det rationellt.

Framme i Vilnius 18.20

Leif Allvin

Britten Sollinger hade turen att få rum med solnedgång.

4. 27 maj, Vilnius

Ännu en dag med strålande väder. Tre timmar med guide och eftermiddagen för egna studier av Vilnius. En stad med kontraster. Läs Birgitta Loftängs referat nedan.

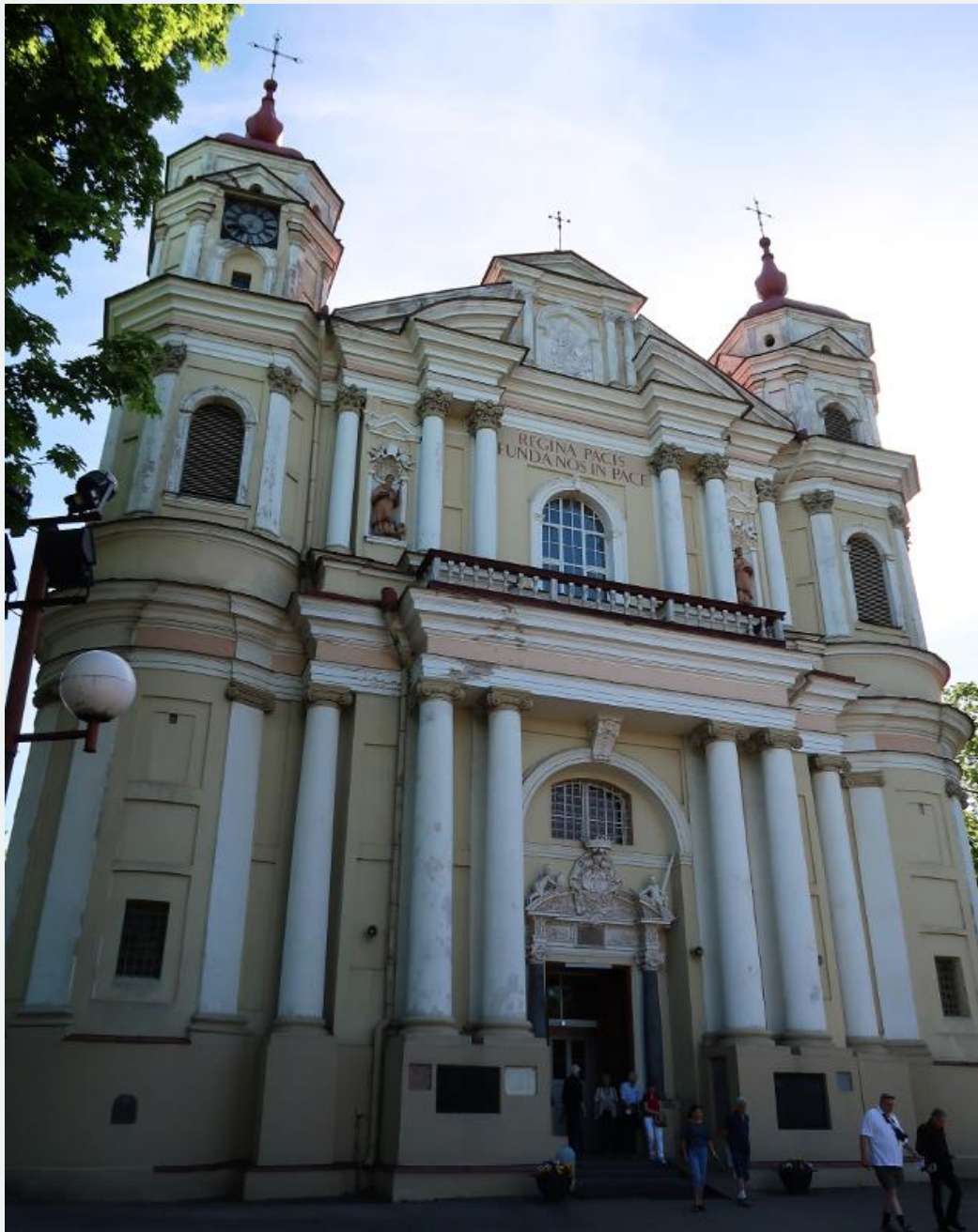
Birgitta Loftäng:

Vaknar till en strålande dag. Två luftballonger stiger till väders utanför fönstret. Solen reflekteras i aluminiumfasaden mittemot. Från ett fönster ser man Katedralen och Slottsberget i fjärran.

Start från hotellet kl. 9.00 med guiden Manas. Under den två timmar långa bussrundturen, som förde oss i utkanten av Vilnius, fick vi uppleva hur staden växer med höga hus, kontorshus och banker. Bland andra Swedbank och SEB. Bussturen kompletterades med en en-timmas fotvandring.

Manas presenterade Litauens historia för oss. Man har en kvinnlig president som sitter sin andra period. Hon är mycket aktiv. I parlamentet sitter 8 partier. Bönderna och De Gröna fick flest röster i senaste valet.

Vilnius är en grön stad. Gatorna kantas av träd. I Gamla stan finns många gröna, öppna platser. Just den här helgen pågår Folkfestfestival. Platserna var fyllda av stånd och på estrader spelades musik. Musikanter och dansare klädda i folkdräkter.

I Vilnius finns många kyrkor, omkring 40 stycken. Alla är inte i bruk utan nerlagda. Några användes till andra ändamål, varav en till fängelse. Kyrkorna representerar olika stilar.

Vi gjorde ett stopp vid St. Peters och Paulus kyrka, som är en kyrka i barockstil, är prydd med bl.a. helgon. Ett helgon med en tång, är skyddshelgon för tandläkarna.

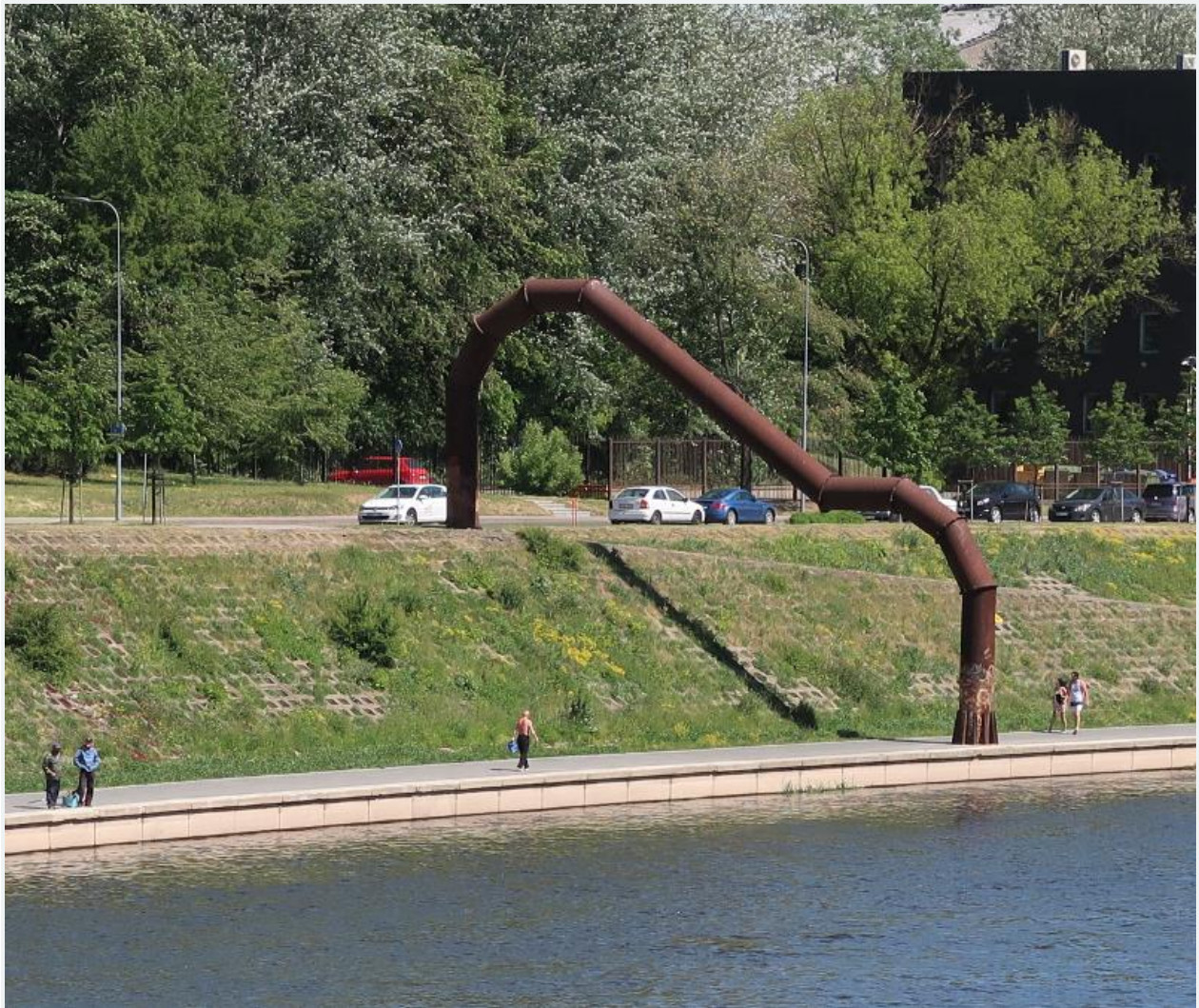
En annan kyrka som också är ett måste för en turist är Katedralen i klassicistisk stil, byggd 1783. Utanför står ett klocktorn, något lutande. Det för tankarna till Lutande tornet i Pisa.

Under promenaden i Gamla stan visade Manas oss resterna av den gotiska delen av staden. Resterande byggnader täckts med rappning eller i övrigt förvanskats.

Före andra världskriget hade Vilnius en stor judisk befolkning och staden kallades "Norra Europas Jerusalem". Under kriget utplånades judarna på olika sätt. Endast en tiondelkan ha klarat sig. Nu är Pilies gatvé en typisk turistgata.

En smal gata heter Litteraturgatan. På en del av väggarna finns olika plattor, som symboliserar olika författare. Här fanns Dostojevskij och Herta Müller, bland de 200 namnen.

Vi har begreppet vård, skola och omsorg.

Här berättade Manas om olika delar, hur det är ordnat i Litauen. En nybliven mamma får 100% av lönen under ett år eller två år med 70% av lönen under första och 40% under andra. Barnen går på dagis eller så har man någon som passar dom. Pappaledigheten är tre till fyra veckor, efter nedkomsten.

Sjukvården är i stort sett gratis.

Man gifter sig sent. En pensionär har knappt 400 euro efter skatt.

Det ekonomiska är alltid ett intressant ämne. Manas gav oss mycket om Litauen på ett trevligt sätt.

Eftermiddagen var fri för vars och ens intresse. Flera besökte KGB-muséet. 1987 mördades den sista mannen här.

Några gick över till Mont Martre, ett helt annorlunda område av Vilnius.

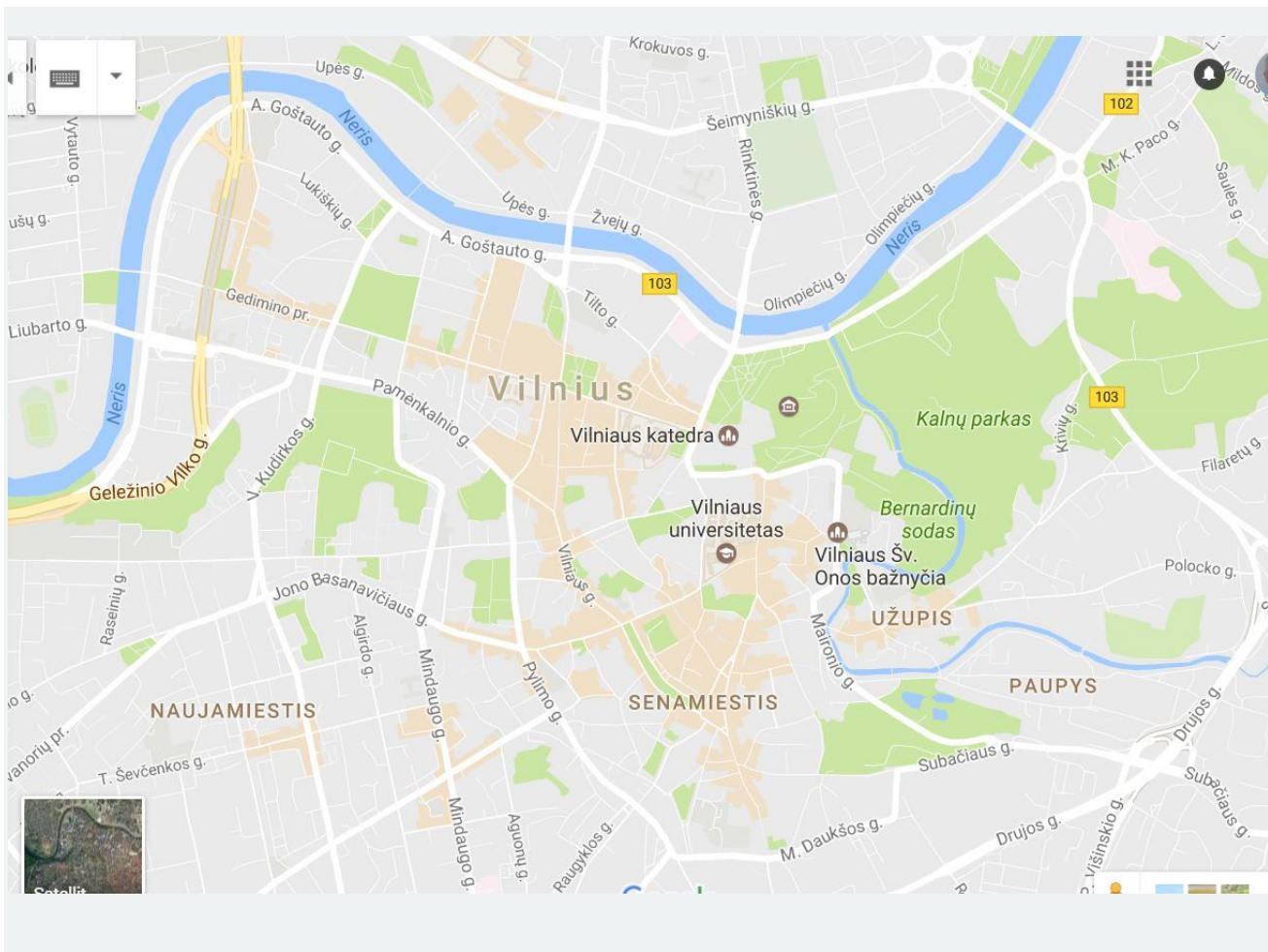
För dagen var det också många vigslar i kyrkorna. Brudparen förädrades blommor direkt vid kyrkan. Och vid bron över floden hängde många, många hänglås som symbol för en livslång kärlek.

Litauen och de övriga baltiska länderna är mycket för mysticism, legender och symboler.

Sålunda symboliserar flaggans övre gula fält SOLEN. Det gröna mittfältet SKOGEN och det nedre röda fältet BLODET. Och flaggan vajar över överallt, ofta tillsammans med NATO-flaggan, EU-flaggan och med den äldre "Riddar"-flaggan.

Birgitta Loftäng

5. 28 maj, Vilnius- Mikolaiki

Ännu några kunskaper rikare, har vi i än bättre väder, blivit transporterade till semesteranläggningen Hotel Golebiewski, Mikolaiki i Polen.

Bengt G Bengtsson:

Kl. 9.00 rullade vi iväg. Malle beklagade sig över att synen på sexhandel och trafficking inte kommit längre här i Litauen. För att lätta upp stämningen berättade hon några historier med anknytning till detta.

Därefter var det förhör på vad vi lärt oss tidigare på resan.

Redan efter 45 minuter var vi framme i [Trakai](#), en kungaborg från början av 1300-talet. Borgen var säte för Litauen under storhetstiden på 1400-talet och restaurerades av någon anledning av sovjet och är nu ett turistmål.

I området bor fortfarande ett 60-tal [Karaimer](#), en judisk folkgrupp som av någon anledning undslupit utrensningar. Husen i området har tre fönster på gaveln, ett i mitten för Gud och ett var för man och hustru.

Vidare i bussen mot Polen fick vi njuta av en nostalgiskiva från 1970. Och inte kan man tro att det var 47 år sedan man hörde dessa nyheter och svensktoppslåtar.

Färden gick på bra vägar med gles trafik, genom ett landskap som skulle kunna förväxlas med Småland. Om det nu inte vore för mängden av luftledning, storkar i bon, storkar på marken och något ruffiga, omålade byggnader.

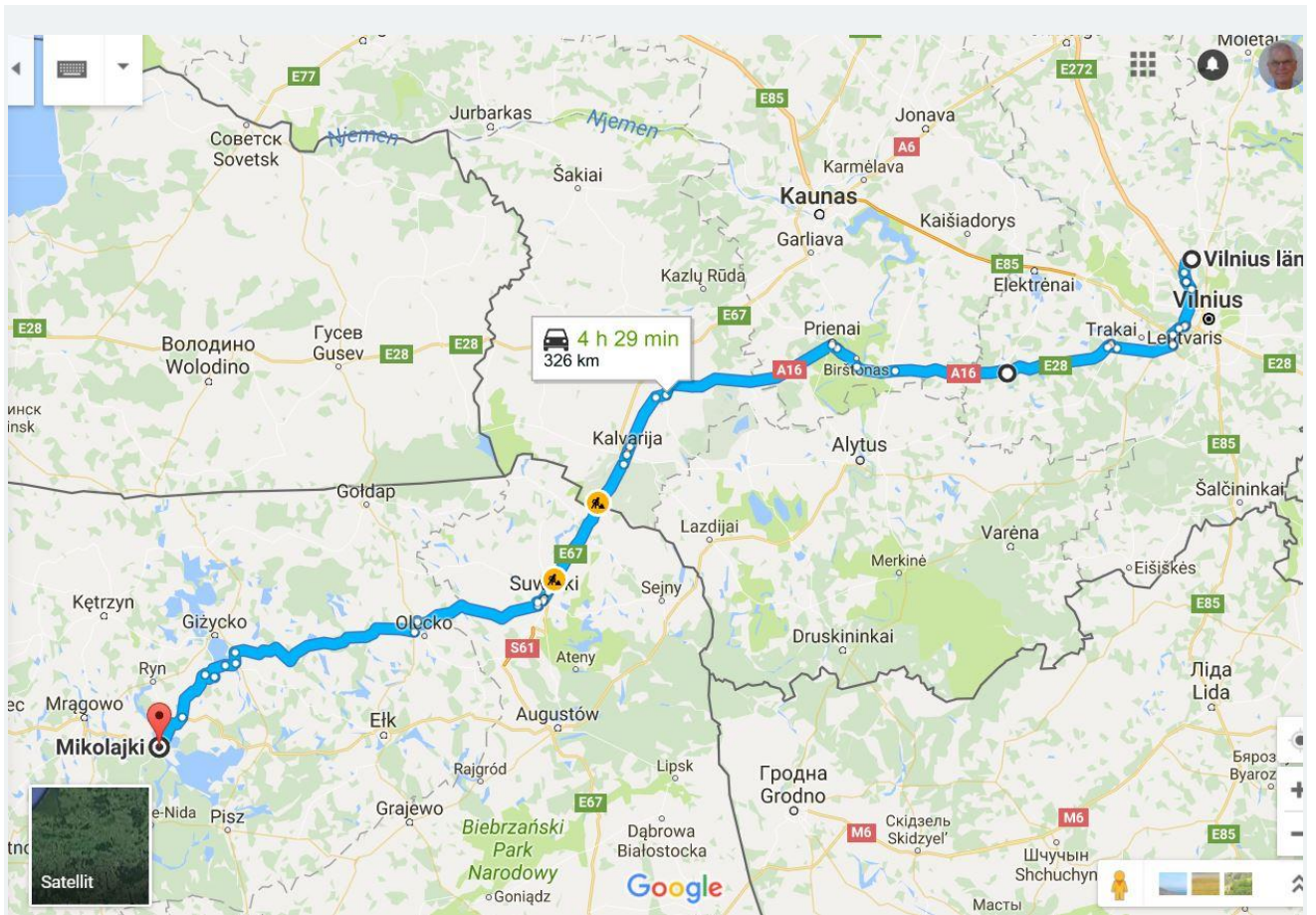
Malle berättade om [storkarna](#), eftersom Polen är storkarnas paradis.

Lunchstoppet i Suwalki blev något spännande, då det blev problem med att få upp bromstrycket på bussen. Efter 25 minuter kom vi iväg och det kändes så skönt att ett flertal resenärer tog sig en tupplur.

En lugn resa till målet [Hotell Golebiewski, Mikolaiki](#)

Nu dags att ta en simtur före maten.

Bengt G Bengtsson

6. 29 maj, Mikolaiki-Gdansk

I dag har vi besökt Varglyan, Hitlers stabsplats och platsen där han utsattes för ett misslyckat mordförsök den 20 juli 1944. Vi har i huvudsak färdats "på landet", strax söder om ryska gränsen på vår väg till Gdansk.

8:00 The Chief of the Staff Reserve Army the Colonel Claus von Stauffenberg with his servant Lieutenant von Haeften flew from Airport near Berlin to conference to Wolfschaze. He had to report for Hitler to use Reserve Army in the East Front

10:15 The Airplane landed at the airport near Kętrzyn (Rastenburg) and both officers arrived at the Hitler's Headquarters, where Stauffenberg brought the bomb with chemical fuse in his briefcase.

11:30 The meeting at the Fieldmarshall W. Keitel.

12:20 Stauffenberg with his servant's help armed the first bomb but the second was not armed. The Colonel took the first bomb in his briefcase and went to the meeting with Hitler to Lagebaracke. He put the briefcase under the table in the distance about 2-3 meters from Hitler.

12:35 Stauffenberg had left the Wolfsschanze for the reason that he had the urgent phone call from Berlin and with his servant Haeften, he escaped from the Hitler's Headquarters.

12:42 The bomb exploded, one person was killed, three others died in hospital. Hitler was just a little bit hurt, but alive.

12:45 The Colonel Stauffenberg with his servant got to the Guardhouse South. Where they reached the airport and arrived back in Berlin.

Bengt G Bengtsson:

I dag har vi i huvudsak färdats "på landet", strax söder om ryska gränsen. Smala alléer med bitvis dåligt ytskikt. På många ställen fick mötande fordon placera högerhjulen utanför asfalten. Skön böljande jordbruksmark i grönt, gult och vitt.

Efter en timma var vi framme vid [Varglyan](#), Hitlers stabsplats och platsen där han utsattes för ett [misslyckat mordförsök den 20 juli 1944](#), av [von Stauffenberg](#).

Kvar i skogen finns nu bara ruiner av de bunkrar som byggdes för att kunna leda kriget i öster.

Röster om besöket:

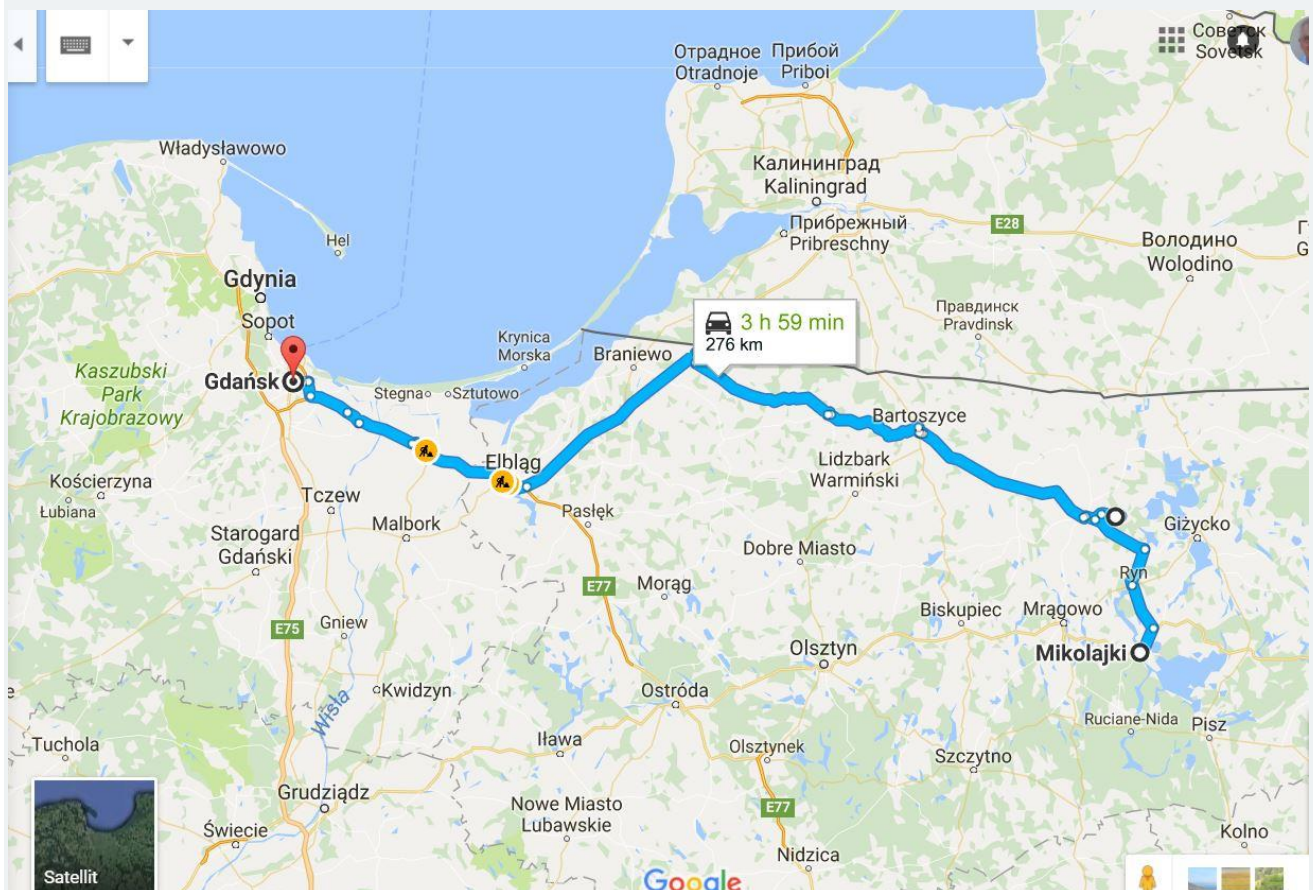
Anonym: "Om man inte vetat vad det var så hade man kunnat tycka att det var vackert".

Gunnar Jansson: "Som studiebesök så var det naturligtvis väldigt informativt med en duktig guide. Jag har för övrigt varit i Berlin och sett den bunkern och jag har varit i Auschwitz och ett par andra motsvarande ställen, och hela paketet av dom här enheterna är ju fruktansvärt beklämmande. Det finns inte ord".

Uno Wallenlind: "Jag är inte så intresserad av krig och Hitler och så där. Men det jag visste innan är att jag hört talas om Varglyan och framför allt det här misslyckade mordförsöket som von Stauffenberg utförde. Och just det här grymma sättet som man avrättade de som medverkat i försöket, det fastnade i mitt huvud när jag läste om det i min ungdom. Ofta är det så att man skulle läst på lite mer innan. Och vet man lite mer, så får man ut mera av det. Här var det mer bara stora stenblock eller betongblock. De kunde ha byggt upp en modell av hur det såg ut till exempel. Och sprida lite mer skyltar som berättar lite mer. Så kanske man fått ut lite mer av besöket".

Efter en härlig lunch, blev det tid för vila, innan Malle undervisade och förhörde oss om Polen, på väg till [Scandic Hotel i Gdansk](#).

Bengt G Bengtsson

7. 23-31 maj, Gdansk

Förmiddagen ägnades åt tre timmars guidad visning av Gdansk. Eftermiddagen var fri och den njöt vi i fulla drag med att vandra i Gamla stan och utefter hamnen, sitta på trottoarserveringar och njuta polsk soppa, glass och kaffe. Samtidigt som vi lyssnade på gatumusikanter och kollade folkvimlet. En alldeles perfekt eftermiddag.

Bengt G Bengtsson:

Buss till Gamla stan och rundvandring med lokal guide. Som utgångspunkt för vandringen skall man ha bilderna från 1945 på näthinnan.

Återuppbyggnaden av Gamla stan har beskrivits i **ARKITEKTUPPRORET**
"Gdańsk – betydligt mer än bara en teaterkuliss"

Redan tidigt på dagen är här ett myller av folk.

Som byggare/ingenjör slås jag av alla detaljer, som i sammanhanget måste tagit mycket tid och kraft.

Och naturligtvis blir jag imponerad av återställningen av Kranen. På kajen finns denna fina modell av kranen.

I kranen finns två ekorrhjul där några personer trampar på. Hemska tanke om de snubblar.

Mer [detaljer om kranen](#) finns i **Polska**

Och allra mest imponeras jag av [Mariakyrkan](#), ([länk till Gdansk Guru](#)), med plats för 25.000 personer.

Vi gjorde en avstickare till Sopot, för att andas lite sjöluft och se hur det fina folket har det på semestern.

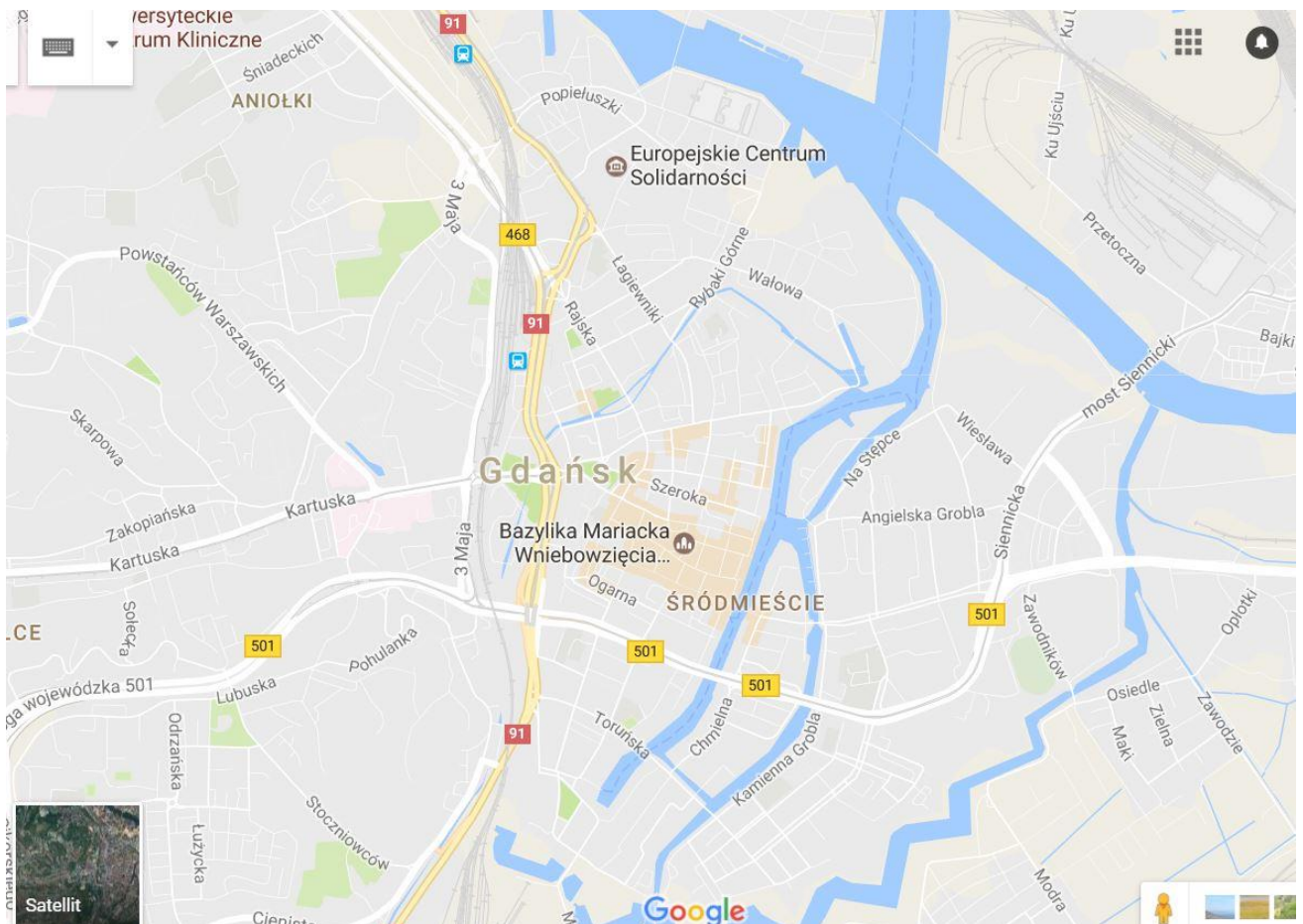

Eftermiddagen var fri och den njöt vi i fulla drag med att vandra i Gamla stan och utefter hamnen, sitta på trottoarserveringar och njuta polsk soppa, glass och kaffe. Samtidigt som vi lyssnade på gatamusikanter och kollade folkvimlet. En alldeles perfekt eftermiddag.

Vi var många som utnyttjade "ledigheten" på detta sätt vilket bekräftas av Monica Green: "Vi hade en trevlig dag för oss själva när vi fick ströva på gågatan i Gamla stan. Vi slog oss ner på en restaurang i solen och drack kaffe på ett annat ställe där det var trevlig service. Vi åt glass och en tårbit och mitt emot stod en kille och spelade saxofon, gamla melodier. Det var en underbar eftermiddag".

Så var det dags att åka till färjan för transport till Karlskrona och vidare till Mölnlycke.

Bengt G Bengtsson

Östersjön runt 23-31 maj 2017

8. Sammanfattning

Åter efter nio dagar i österled. Till landskap, länder, kultur och historia som var en vit fläck för många av oss. Så mycket har vi lärt oss att det finns mycket mer att se och studera om/i våra grannländer i öst.

För att göra det enkelt gjorde jag en ovetenskaplig intervjurunda bland några medresenärer innan avfärd till färjan. De fick svara på följande fyra frågor:

1. Vad har gjort störst intryck på dig under resan?
2. Vad är ditt allmänna omdöme om resan?
3. Är det något du ville haft annorlunda?
4. Kan du rekommendera resan till en vän?

Person A

1. Det var det att det såg så ryskt ut, lite grått tyckte jag och trist kanske det såg ut, samtidigt som det var nybyggda hus som visade att de var på gång, lite västerländskt. Men det är inte sagt att det är bättre att bli västerländsk.
2. Det har varit intressant och jag har fått veta mycket om saker jag inte haft så stort hum om. Den här efterkrigstiden och allting.
3. Det har varit lite rörigt med informationen, jag skulle vilja ha ett program för varje dag, mer detaljerat. Dom lokala guiderna tar varit enormt duktiga, men det har varit svårt att höra ibland så det hade varit bra om de haft röstförstärkare.
4. Ja det tycker jag, men med vissa justeringar på den här informationsbiten.

Person B

1. Jag är mest imponerad av den återuppbyggnad som man har kunnat göra. Av byggnader och städer som var så förstört efter kriget. Det tycker jag är imponerande.
2. Jag tycker det har varit en bra resa.
3. Nej egentligen inte. Jag tycker att det har fungerat bra.
4. Jag kan rekommendera resan. Men jag vill rekommendera att man läser historien på innan man reser till de här länderna som vi inte vet så mycket om.

Person C

1. Det är hela historien om Baltikum som gjort intryck på mig.
2. Ja den har varit bra.
3. Jag hade kunnat tänkt mig att denna dan (Gdansk) hade vi inte behövt utan att vi kunde åkt hem i går kväll. Men det har varit trevligt i alla fall.
4. Det kan man visst göra.

Person D

1. Det är den goda stämningen i Vintergäcken. Jag är ny, så det är första gången jag är med i gruppen. Det var positivt förvånande. Man har en medkänsla och bryr sig om varandra. Sen är det givetvis allt vi har fått sett i Estland, Lettland, Litauen och nu i Gdansk. Det är helt fantastiskt. Och en stor eloge till busschauffören Peter, verkligen trygg körning.
2. Besvarat i tidigare svar.
3. Jag är nöjd. Möjligtvis att man kommit in till hotellet något tidigare inför middagen. Det blir jäktigt att duscha och klä sig och så snabbt ut igen.
4. Jag kan verkligen rekommendera den här resan.

Jan-Erik Johansson tackade Malle för allt det engagemang hon visat, och Peter för den trygga körningen.

Och vi övriga skall tacka Resekommittén för den fina resan.

En liten privat reflektion: I de baltiska länderna är man stolt över sitt land, medlemskapet i NATO och medlemskapet i EU. I till exempel Litauen flaggas det på alla tillgängliga flaggstänger med Litauens nya flagga, den gamla flaggan, NATO-flaggan och EU-flaggan. Jag blev därför beklämd när vi kom till GöteborgsOperan och där vajade sex stycken randiga flaggor. Vad trevligt det vore om alla invånare i Sverige och Europa välkomnats till Operan med några svenska flaggor och EU-flaggor.

Bortsett från detta så är det dags att se fram emot nästa resa, [då vi återvänder till Karlskrona.](#)

Bengt G Bengtsson